

III

(Ettevalmistavad aktid)

REGIOONIDE KOMITEE

TÄISKOGU 82. ISTUNGJÄRK 3.–4. DETSEMBER 2009

**„Laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lapsporno vastane võitlus” ja
„Inimkaubanduse vastane võitlus ja ohvrite kaitse”**

(2010/C 141/10)

REGIOONIDE KOMITEE

- jagab seisukohta, et laste seksuaalne kuritarvitamine ja ärakasutamine, sealhulgas lapsporno, mida käsitletakse inimkaubanduse ja sellega seonduvate muud liiki ärakasutamise kontekstis nagu kerjamine, kaasatus pisikuritegevuse võrgustikesse või elundite eemaldamine, on inimõiguste ning eriti inimväärkuse ja lapse raske rikkumine, ning nõuab Euroopa Liidult kompromissitut ühist lähenemisviisi;
- on teadlik sellest, et laste seksuaalset kuritarvitamist kujutavad pornograafilised visuaalsed materjalid, ning muud laste seksuaalse ärakasutamise vormid laienevad ja levivad uute tehnoloogiate kasutamise teel ning et vastumeetmed ei ole olnud piisavalt kiired või tõhusad. Seetõttu tuleb probleemile asjakohaselt reageerida kõigil tasanditel, sealhulgas koolitada asjaomaste ametkondade personali ja arendada nende oskusi kohalikul ja piirkondlikul tasandil, et aidata seesugust tegevust avastada ja ennetada;
- nõustub, et karistused peaksid olema tõhusad, hoiatavad ja proportsionaalsed kuriteo raskusastmega, nende eesmärk peaks olema ka uurimise ja süüdistuse esitamise tõhustamine ning rahvusvahelise politsei- ja kohtukoostöö parandamine;
- toetab seisukohta, et rasked kuriteod, nagu laste seksuaalne ärakasutamine ja lapsporno, samuti inimkaubandusega seotud muud ekspluateerimisvormid, nõuavad terviklikku lähenemisviisi, mis hõlmab süüdistuste esitamist õigusrikkujatele, lapsohvrite kaitset ja kõnealuste kuritegude tõkestamist ja kontrolli, sealhulgas üldsuse teadlikkuse tõstmist ja kasvatuslikke meetmeid;
- tuletab meelde, et inimkaubandus on nii ülemaailmne kui ka kohalik probleem, seepärast on äärmiselt oluline, et kohalikud ametiasutused oleksid tegevad selle võitluse eesrindel. Õiguskaitse- ja vastutusele võtmise poliitika saavad olla tõhusad üksnes siis, kui tehakse ulatuslikku koostööd, mis hõlmab kõiki valitsustasandeid, tööandjate organisatsioone, erasektorit, ametiühinguid ja valitsusväliseid organisatsioone.

Raportöör: Ján Oravec (SK/EPP), Štúrovo linnapea

Viitedokumendid:

Ettepanek: nõukogu raamotsus, milles käsitletakse laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lapsporno vastast võitlust ja millega tunnistatakse kehtetuks raamotsus 2004/68/JSK

KOM(2009) 135 lõplik

Ettepanek: nõukogu raamotsus, milles käsitletakse inimkaubanduse ennetamist ja selle vastast võitlust ning ohvrite kaitset ja millega tunnistatakse kehtetuks raamotsus 2002/629/JSK

KOM(2009) 136 lõplik

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

1. jagab seisukohta, et laste seksuaalne kuritarvitamine ja ärakasutamine, sealhulgas lapsporno, mida käsitletakse inimkaubanduse ja sellega seonduvate muud liiki ärakasutamise kontekstis nagu kerjamine, kaasatus pisikuritegevuse võrgustikesse või elundite eemaldamine, on inimõiguste ning eriti inimväärikuse (põhiõiguste harta artikkel 1) ja lapse õiguste (põhiõiguste harta artikkel 24 ja 1989. aastal New Yorgis vastu võetud lapse õiguste konventsioon) raske rikkumine, ning nõuab Euroopa Liidult kompromissitut ühist lähenemisviisi;

2. kordab veelkord, et kuna kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused seisavad kodanikele kõige lähemal, siis võivad nemad olla ka seksuaalse kuritarvitamise ohvrite esmaseks kontaktpunktiks. Kui vahendeid jaotatakse senisest paremini, siis aitaks see nimetatud fenomeni vastu võitlemise strateegiate kõrval kaasa laiaulatuslikumale poliitilisele kaasatusele;

3. on teadlik sellest, et laste seksuaalset kuritarvitamist kujutavad pornograafilised visuaalsed materjalid, ning muud laste seksuaalse ärakasutamise vormid laienevad ja levivad uute tehnoloogiate kasutamise teel ning et vastumeetmed ei ole olnud piisavalt kiired või tõhusad. Seetõttu tuleb probleemile asjakohaselt reageerida kõigil tasanditel, sealhulgas koolitada asjaomaste ametkondade personali ja arendada nende oskusi kohalikul ja piirkondlikul tasandil, et aidata seesugust tegevust avastada ja ennetada;

4. nõukogu raamotsusega 2004/68/JSK laste seksuaalse ärakasutamise ja lapsporno vastu võitlemise kohta, millel on ulatuslik piiriülene mõõde, on ühtlustatud liikmesriikide õigusakte, et kriminaliseerida laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise kõige raskemad vormid, laiendada riiklikku jurisdiktsiooni ning näha ette ohvritele pakutava abi miinimumtase enne ja ka pärast kohtuotsuse teatavaks tegemist;

5. on arvamisel, et ÜRO lapse õiguste konventsiooni laste müüki, lapsprostitutsiooni ja -pornograafiat käsitlev fakultatiivprotokoll ning eelkõige Euroopa Nõukogu konventsioon laste kaitse kohta seksuaalse ärakasutamise ja kuritarvitamise eest on olulised meetmed rahvusvahelise koostöö tõhustamiseks kõne-

aluses valdkonnas. Komitee kutsub liikmesriike üles jälgima senisest aktiivsemalt Euroopa Nõukogu konventsiooni ratifitseerimise protsessi;

6. toetab seisukohta, et rasked kuriteod, nagu laste seksuaalne ärakasutamine ja lapsporno, samuti inimkaubandusega seotud muud ekspluateerimisvormid, nõuavad tervikliku lähenemisviisi, mis hõlmab süüdistuste esitamist õigusrikkujatele, lapsohvrite kaitset ja kõnealuste kuritegude tõkestamist ja kontrolli, sealhulgas üldsuse teadlikkuse tõstmist ja kasvatuslikke meetmeid. Nimetatud kuritegude vastaste meetmete võtmisel tuleks silmas pidada lapse parimaid huve ja austada lapse õigusi. Raamotsus 2004/68/JSK tuleb asendada uue vahendiga, mis annab tervikliku õigusliku raamistiku selle eesmärgi saavutamiseks ja kaitseb kõigi liikmesriikide lapsi mis tahes liikmesriigist pärit kurjategijate eest;

7. toetab seisukohta, et laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise raskete vormide suhtes tuleks kohaldada tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi. Need hõlmavad eelkõige seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise uusi vorme, mida soodustab infotehnoloogia kasutamine. Samuti tuleks lapsporno mõiste selgemalt määratleda ja ühtlustada määratlus rahvusvahelistes õigusaktides kasutatavaga. Ühtlustada tuleb ka menetlusõigust tagamaks, et kurjategijaid koheldakse ühtemoodi, ja eelkõige selleks, et ära hoida asjatuid viivitusi, mis võivad nõrgendada karistuse kasvatuslikku mõõdet;

8. leiab, et tuleks hõlbustada süütegude uurimist ja süüdistuste esitamist kriminaalmenetluses, et võtta arvesse seda, kui raske on lapsohvril kuritarvitamisest teatada, ja õigusrikkujate anonüümsust küberruumis. Tuleb kehtestada selged uurimisvõllitused koos selgelt määratletud materiaalse ja territoriaalse jurisdiktsiooniga;

9. on seisukohal, et munitsipaal- ja vallapolitsei tunneb kohalikke olusid kõige põhjalikumalt ja seetõttu võib tal olla otsustav roll kõnealuste kuritegelike tegevuste avastamisel. Kui soovitakse, et munitsipaal- ja vallapolitsei aitaks kõnealusele võitlusele tõhusalt kaasa, tuleb talle tagada juurdepääs andmebaasidele, pakkuda taoliste kuritegude avastamiseks vajalikku koolitust ning anda talle asjaomased pädevused;

10. nõustub, et jurisdiktsiooni eeskirju tuleks muuta nii, et lapsi seksuaalselt kuritarvitavale või ärakasutavale Euroopa Liidust pärit isikule saaks esitada süüdistuse isegi juhul, kui ta paneb oma kuriteo toime väljaspool Euroopa Liitu, eelkõige seksiturismi raames. Euroopa Liit peab siiski kasutama ka oma poliitilist ja majanduslikku mõju, et luua samalaadne õiguskeskkond riikides, mis ei kuulu Euroopa Liitu;

11. nõustub, et lapsohvritele peaks olema tagatud lihtne juurdepääs õiguskaitsevahenditele ja kriminaalmenetluses osalemine ei tohiks põhjustada neile kannatusi. Seetõttu tuleks ohvrite tunnistuste võtmiseks kasutada erinevaid saadaolevaid tehnoloogiaid, eriti kui tegu on lastega. See vähendab vajadust korduvküsitluse või ohvrite ja kuritegude toimepanijate otsese kontakti järele;

12. tunnistas, et tõkestamiseks ja minimeerimaks korduvkuritegevust, tuleb õigusrikkujate puhul alati hinnata nende ohtlikkust ja laste vastu suunatud seksuaalse iseloomuga süütegude kordumise riski ning neil peaks vabatahtlikkuse alusel olema võimalik osaleda tõhusates sekkumisprogrammides või -meetmetes, millesse peaksid olema aktiivselt kaasatud ka kohalikud omavalitsused;

13. teeb ettepaneku, et ajutiselt või alaliselt tuleks tõkestada süüdimõistetud õigusrikkujate sellist tegevust, mis eeldab korrapäraseid kontakte lastega, kui see on põhjendatud õigusrikkujate ohtlikkuse ja süütegude kordumise riskiga. Selliste keeldude rakendamist Euroopa Liidus tuleks hõlbustada ning kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused tõhusalt kõnealusesse protsessi;

14. leiab, et võitlemaks lapsporno vastu, eelkõige olukorras, kus originaalmaterjalid ei asu ELis, tuleks kehtestada mehhanismid, millega tõkestada Euroopa Liidu territooriumilt juurdepääs veebilehtedele, mille puhul on kindlaks tehtud, et need sisaldavad või levitavad lapspornot;

15. leiab, et kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega piirdub kõnealune raamotsus kirjeldatud eesmärkide Euroopa tasandil saavutamiseks vajalike miinimummeetmetega ega lähe kõnealuste eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale;

16. märgib, et kõnealuses raamotsuses austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige inimväärikust, piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise keeldu, lapse õigusi, õigust vabadusele ja turvalisusele, sõna- ja teabevabadust, isikuandmete kaitset, õigust tõhusale õiguskaitsele ja õiglasele kohtulikule arutamisele ning kuritegude ja karistuste seaduslikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtet. Eelkõige on raamotsuse eesmärk tagada nimetatud õiguste täielik kaitse. Raamotsuse eesmärk ei

ole reguleerida alaealiste vastastikusel nõusolekul põhinevat seksuaalsuhet;

17. tuletab meelde, et inimkaubandus on nii ülemaailmne kui ka kohalik probleem, seepärast on äärmiselt oluline, et kohalikud ametiasutused oleksid tegevad selle võitluse eesrindel. Õiguskaitse- ja vastutusele võtmise poliitika saavad olla tõhusad üksnes siis, kui tehakse ulatuslikku koostööd, mis hõlmab kõiki valitsustasandeid, tööandjate organisatsioone, erasektorit, ametiühinguid ja valitsusväliseid organisatsioone;

18. nõustub, et inimkaubandus on raske kuritegu, mis sageli toimub organiseeritud kuritegevuse raames ja millega kaasneb inimõiguste ränk rikkumine. Seetõttu toetab komitee Euroopa Liidu ühtset ja kompromissitut terviklikku lähenemisviisi antud nähtusele, pidades seda üheks oma prioriteediks;

19. toetab seda, et Euroopa Liit on võtnud endale ülesande ennetada inimkaubandust ja selle vastu võidelda ning kaitsta inimkaubanduse ohvrite õigusi. Sel eesmärgil võeti vastu nõukogu 19. juuli 2002. aasta raamotsus 2002/629/JSK inimkaubanduse vastu võitlemise kohta ning ELi kava inimkaubanduse tõkestamise ja selle vastase võitluse heade tavade, standardite ning korra kohta (2005/C 311/01);

20. tervitab asjaolu, et arutlusel olevas raamotsuses võetakse vastu inimkaubandusvastast võitlust käsitlev ühtne ja terviklik lähenemisviis. Rangem ennetamine ja süüdistuste esitamine ning ohvrite õiguste kaitse on raamotsuse peamised eesmärgid. Lapsed võivad oma vanuse tõttu sattuda ebakindlasse olukorda, nad on kaitsetumad ja seepärast ähvardab neid suurem oht langeda inimkaubanduse ohvriks. Vastavalt 1989. aasta ÜRO lapse õiguste konventsioonile tuleb kõnealuse raamotsuse sätete kohaldamisel esmatähtsaks pidada lapse parimaid huve;

21. on teadlik sellest, et 2000. aastal vastu võetud, riikidevahelise organiseeritud kuritegevuse vastast ÜRO konventsiooni täiendav ÜRO protokoll inimestega, eelkõige naiste ja lastega, kauplemise takistamise, sellise kauplemise vastu võitlemise ja selle eest karistamise kohta ning 2005. aasta Euroopa Nõukogu inimkaubandusvastaseid meetmeid käsitlev konventsioon on olulised sammud inimkaubandusvastase võitluse alal tehtava rahvusvahelise koostöö parandamisel. Selleks et tõhustada õigusaktide ühtlustamist, võetakse kõnealuses raamotsuses vastu kuriteo laiapõhjaline määratlus, mis sisaldub eelnevalt nimetatud ÜRO ja Euroopa Nõukogu õigusaktides. Määratlus hõlmab eri liiki ohvreid – mitte ainult naised, vaid ka lapsed ja mehed – ja eri liiki ärakasutamist – mitte ainult seksuaalne ärakasutamine, vaid ka tööjõu ärakasutamine, kerjamine ning laste kaasatus pisikuritegude võrgustikesse, samuti inimkaubandust elundite eemaldamise eesmärgil, mille võib siduda elunditega kauplemisega ning mis kujutab endast inimväärikuse ja füüsilise puutumatuse ränka rikkumist;

22. nõustub, et karistused peaksid olema tõhusad, hoiatavad ja proportsionaalsed kuriteo raskusastmega, nende eesmärk peaks olema ka uurimise ja süüdistuse esitamise tõhustamine ning rahvusvahelise politsei- ja kohtukoostöö parandamine. Raskendavate asjaolude puhul tuleks võtta arvesse vajadust kaitsta eriti kaitsetusse olukorda sattunud ohvreid, sealhulgas kõiki lapsohvreid ja täiskasvanuid, kes on kaitsetud isiklike asjaolude tõttu või kuriteo füüsiliste või psühholoogiliste tagajärgede tõttu. Iga juhtumi korral on koostöö kõigi alaealiste kaitseks olemasolevate ja inimõiguste valdkonnas tegevate asutuste vahel sama vajalik nagu ka õiguskaitseasutuste tõhus uurimistevõime ja mõjus kohtupraktika;

23. toetab seisukohta, et pädeva ametiasutuse otsusel tuleks ohvreid kaitsta süüdistuse esitamise või karistuse eest, mis järgneks tavaliselt ebaseaduslikus tegevuses (sisserännet käsitlevate õigusaktide rikkumine, võltsitud dokumentide kasutamine või prostitutsiooni käsitleva õigusega seotud rikkumised) osalemisele, kui see on otseselt tingitud mis tahes ebaseaduslike vahendite kasutamisest inimkaubitsejate poolt. Asjaolude hindamisel tuleks siiski toimida järjepidevalt ja delikaatselt. Nimetatud kaitse täiendav eesmärk on julgustada ohvreid kriminaalmenetlustes tunnistajana ütlusi andma;

24. tõdeb, et kuigi nõukogu 15. märtsi 2001. aasta raamotsuses ohvrite seisundi kohta kriminaalmenetluses (2001/220/JSK) sätestatakse ohvrite õigused kriminaalmenetluses, sealhulgas õigus kaitsele ja hüvitisele, on inimkaubanduse ohvrid samuti kaitsetus olukorras ja seepärast on vaja nende suhtes kohaldada erimeetmeid. Kõnealused ohvrid, kes kannatavad inimkaubandusega seotud kuritegevuse, sealhulgas elundite eemaldamise tagajärgede all, peaksid olema kaitstud hirmutamise ja uuesti ohvriks langemise eest, nimelt sellise täiendava ohvriks langemise või trauma eest, mis tuleneb kriminaalmenetluse läbiviimise laadist. Lisaks tuleks sätestada erimeetmed tõhusa kaitse ja hüvitamise tagamiseks;

25. on seisukohal, et ohvritel peab olema võimalus oma õigusi tõhusalt kasutada. Seepärast tuleks ohvritele enne kriminaalmenetlust, selle käigus ja pärast seda anda nõuetekohast abi, mõnel juhul peaks see olema universaalne õigus. Kõnealuse raamotsusega sätestatakse liikmesriikide kohustus anda kõigile ohvritele abi, mis on piisav nende toibumiseks ja kaitseks;

26. on veendunud, et inimkaubanduses liiguvad hiiglaslikud rahasummad ja kõnealuse illegaalse tegevusega kasvavad kurjategijad oma jõukust. Komitee julgustab liikmesriike kasutama kurjategijatelt konfiskeeritud vahendeid, et rahastada nende lastele pakutavaid täiendavaid teraapia- ja integratsiooniteenuseid;

27. nendib, et kui direktiiviga 2004/81/EÜ nähakse ette elamisloa väljastamine kolmandate riikide kodanikest inimkau-

banduse ohvritele ning direktiiviga 2004/38/EÜ reguleeritakse ELi kodanike ja nende perekondade õigust kasutada vaba liikumise ja elamise õigust liikmesriikide territooriumil, muu hulgas pakkudes kaitset väljasaatmise eest, siis kõnealuse raamotsusega kehtestatakse eraldi kaitsemeetmed kõikide inimkaubanduse ohvrite jaoks ja selles ei käsitleta nende liikmesriikide territooriumil elamise asjaolusid ega muid ühenduse pädevuses olevaid küsimusi;

28. on seisukohal, et lisaks täiskasvanutele kohaldatavatele meetmetele peaks iga liikmesriik tagama erilised kaitsemeetmed lapsohvrite jaoks;

29. tervitab algatust, mille kohaselt peaks iga liikmesriik välja töötama inimkaubandusvastase poliitika ja/või seda tugevdama. See poliitika peaks hõlmama meetmeid, mis vähendavad kõigi ärakasutamise vormide aluseks olevat nõudlust, kasutades selleks teadustegevuse, teavitamise, teadlikkuse suurendamise ja hariduse pakutavaid vahendeid, samuti üleeuroopalisi meediakampaniaid, et edendada terviklikku lähenemist inimkaubandusele ja vältida uuesti ohvriks langemist. Kõnealuste meetmete puhul peaks iga liikmesriik võtma arvesse soolisi aspekte ja lapse õigusi;

30. nendib, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/.../EÜ, millega sätestatakse ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tööandjatele kohaldatavate karistuste miinimumnõuded, sätestatakse karistused ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tööandjatele, kes vaatamata sellele, et neid ei süüdistata inimkaubanduses ega mõisteta selles süüdi, kasutavad teadlikult inimkaubanduse ohvri tööd või teenuseid. Lisaks sellele peaksid liikmesriigid arvestama võimalusega rakendada karistusi teadlikult inimkaubanduse ohvri pakutavaid teenuseid kasutavate isikute suhtes;

31. nõustub ettepanekuga määrata riiklikud raportöörid või luua samaväärsed mehhanismid, et koguda andmeid ja koostada inimkaubandusalaste suundumuste hindamisi, mõõta inimkaubandusvastase poliitika tulemuslikkust ning anda valitsustele ja parlamentidele nõu, kuidas töötada välja inimkaubandusvastaseid meetmeid;

32. juhib tähelepanu vajadusele võidelda muu hulgas ka põhjustega, mis võimaldavad organiseeritud rühmadel inimkaubandusega tegeleda. Need põhjused on peamiselt meelega ning sageli ebakindel majanduslik ja sotsiaalne olukord ohvrite päritoluriikides. Väljavaade parandada oma olukorda on mitmed ohvrid sõna otseses mõttes lükanud organiseeritud rühmade kätte. Rühmad kasutavad oma ohvreid ebaseaduslikuks tööks, prostitutsiooniks, kerjamiseks, organite kogumiseks või muuks ebaseaduslikuks tegevuseks;

33. juhib tähelepanu sellele, et kohalike oludega üksikasjadeni kursis olevad munitsipaal- ja vallapolitseid võib olla otsustav roll kõnealuste kuritegelike tegevuste avastamisel, nende tagamaade väljaselgitamisel ja kohapealse olukorra jälgimisel. Ent selleks tuleb talle tagada juurdepääs andmebaasidele, pakkuda taoliste kuritegude avastamiseks vajalikku koolitust ning anda talle asjaomased pädevused;

34. toetab kindlalt Euroopa Liidu meetmeid ebaseadusliku sissereände tõkestamiseks, kuna ebaseaduslikud sissereändajad on tegelikult inimkaubanduse võimalikud ohvrid;

35. tunnistab, et kuna kõnealuse raamotsuse eesmärki, nimelt võidelda inimkaubanduse vastu, ei suuda liikmesriigid üksi täielikult saavutada ning seda saab paremini saavutada Euroopa Liidu tasandil, võib Euroopa Liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 viidatud ja Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Viimatinimetatud artiklis sätestatud proportsionaalsuse

põhimõtte kohaselt ei lähe kõnealune raamotsus kaugemale sellest, mis on vajalik nimetatud eesmärgi saavutamiseks;

36. märgib, et kõnealuses raamotsuses peetakse kinni põhiõigustest ja võetakse arvesse põhimõtteid, mida on tunnustatud eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ja milleks on inimväärikus, orjuse, sunniviisilise töö ja inimkaubanduse keelustamine, piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise keelustamine, lapse õigused, õigus vabadusele ja turvalisusele, sõna- ja teabevabadus, isikuandmete kaitse, õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele ning kuritegude ja karistuste seaduslikkuse ja proportsionaalsuse põhimõte;

37. tunnistab, et inimkaubanduse ohvrid on oma kogemuste tõttu alati traumeeritud ja häbistatud, ja et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel lasub sageli vastutus rehabilitatsiooni- ja reintegratsiooniteenuste eest. Seda rolli tuleks tunnustada ja protsessi toetamiseks vastavad vahendid eraldada.

II. MUUDATUSETTEPANEK

Ettepanek nõukogu raamotsuse kohta, milles käsitletakse inimkaubanduse ennetamist ja selle vastast võitlust ning ohvrite kaitset, artikkel 10 lõige 4

Komisjoni ettepaneku tekst	Muudatusettepanek
Liikmesriigid annavad ohvritele kriminaalmenetluse raames vajalikku abi ja toetust, et anda neile võimalus toibuda ja pääseda kuriteo toimepanijate mõju alt, kõnealune abi ja toetus hõlmavad turvalist majutust ning materiaalselt abi, vajalikku arstiabi, mis hõlmab ka psühholoogilist abi, nõustamist ja teavitamist, abi, mis võimaldab neil kasutada oma õigusi ning esindada ja kehtestada oma huve kriminaalmenetluses ning vajaduse korral suulise ja kirjaliku tõlke teenuseid. Liikmesriigid hoolitsevad eriti kaitsetute ohvrite erivajaduste eest.	Liikmesriigid annavad ohvritele kriminaalmenetluse raames vajalikku abi ja toetust, <u>et nende õiguste ja huvidega oleks võimalik arvestada kriminaalmenetluse käigus. Toetus peaks andma neile võimaluse toibuda ja pääseda kuriteo toimepanijate mõju alt tänu erinevatele kaitsemeetmetele, sealhulgas materiaalne abi, vajalik arstiabi, erinevad raviprotseduurid, nõustamine ja teavitamine. Vajaduse korral tagatakse suulise ja kirjaliku tõlke teenuseid.</u> Liikmesriigid hoolitsevad eriti kaitsetute ohvrite erivajaduste eest.

Brüssel, 3. detsember 2009

Regioonide Komitee
president

Luc VAN DEN BRANDE